

Sätt stopp för utvecklings sabotörerna

Familjen Svedjer, försöker utveckla Fårö. Foto: Lena di Corsi

Peter Wennblad

peter.wennblad@svd.se

Det stormkokar på Gotland.

På knappt en vecka har Facebookgruppen till stöd för strandbaren Sudersannas fått flera tusen medlemmar. Den lilla serveringskiosken är ett älskat glass- och dryckeshål på Sudersand, en finkornig och flera kilometer lång badstrand på Fårö. Serveringen drivs av familjen Svedjer, som bor på ön.

Men i sommar måste Sudersannas förmodligen ha stängt. Detta på grund av en grupp rättshaverister – i Bohuslän.

En snabb bakgrund: För nio år sedan sökte Sudersannas tillstånd att servera öl och vin under några sommarveckor per år. Det fick man. Villkoret var att en handfull kvadratmeter av den flera hektar stora stranden, i direkt anslutning till kiosken, skulle hägnas in. Det gjordes med ett enkelt rep och några stolpar i sanden. Inhägnaden plockades bort i slutet av varje sommar.

I augusti i fjol upptäckte en okänt nitisk miljöhandläggare på Länsstyrelsen på Gotland att Sudersannas saknade strandskyddsdispens för den enkla och tillfälliga inhägnaden, och startade ett ärende. Repet runt sandplätten bredvid kiosken hade, enligt handläggaren, "en avhållande effekt" på allmänhetens tillgång till stranden.

Alla som sett folkhavet på Sudersand en varm julidag vet att det krävs solsting för att göra den bedömningen.

I februari 2021, efter många om och men och högljudda protester från den gotländska befolkningen, vann förnuftet. Länsstyrelsens

ledning gick emot sina sakkunniga och beviljade Sudersannas dispens för åtta meter rep på den fem kilometer långa stranden.

Men i förra veckan, en dag innan beslutet trädde i laga kraft, överklagades det till mark- och miljödomstolen. Inte av boende på Fårö, utan av en förening i Lysekil.

Föreningen heter Strandskyddarna. Den har ett hundratal medlemmar, och ägnar sig enligt hemsidan åt att "ge sig på ärenden överallt i vårt land där strandskyddet försvinner".

För så fungerar nämligen svensk miljölagstiftning, att obskyra föreningar som "företräder miljöintressen" har rätt att lägga sig i tillståndsprocesser. Inte bara där föreningen eller medlemmarna finns, utan över hela landet.

Och det gör de också. I takt med att allt från trädkramare till radikala fågelskådare upptäckt denna juridiska möjlighet, har det uppstått en rörelse som närmast kan liknas vid politisk sabotageverksamhet. En oskön flora av föreningar med egna aktivistjurister som satt i system att försvåra och fördröja all form av miljöpåverkande verksamhet, från strandkiosker till skogsbruk. Ofta är samma personer aktiva i flera föreningar, och gärna också i Miljöpartiet.

Familjen Svedjer är inte de enda gotlänningar som råkat ut för Strandskyddarna när de försöker förbättra sin ö. Två mil söder om Visby investerar en grupp lokala entreprenörer hundratals miljoner kronor på att rusta upp och utveckla den bedagade och igenvuxna Toftastranden. Bland annat har man fått tillstånd att i strandens södra ände ersätta ett ruttnande ruckel med en ny restaurang.

Också detta projekt försöker Strandskyddarna sabotera med juridiska bombmattor, understött av grundlösa anklagelser om korruption i kommunledningen.

Syftet med miljöbalkens så kallade talerätt för föreningar är att allmänheten ska kunna påverka beslut som rör deras livsmiljö. I

verkligheten är den en lekstuga för extremistiska särintressen och miljöjurister på jakt efter enkla pengar.

Facebookgruppen till stöd för Sudersannas försöker nu förmå Strandskyddarna att dra tillbaka sin överklagan. Kortsiktigt är det möjligen en lösning. Den långsiktiga lösningen är politiken drar undan mattan för alla utvecklings sabotörer, såväl byråkrater som aktivister.

Peter Wennblad är biträdande chef för ledarredaktionen. **SvD.se/av/peter-wennblad**